

TRO & MISSION

TEMA:
FASTE
> SIDE 24

ET LIVSLANGT FOKUS PÅ BØRN OG TRO

> SIDE 10

NY MISSIONÆRFAMILIE
OPLEVER, AT GUD ER MED

> SIDE 6

LM I HADERSLEV ER VOKSET
UD AF MISSIONSHUSET

> SIDE 18

SOLGÅRDEN-ELEVER DELTE
NØDHJÆLP UD I CAMBODJA

> SIDE 20

logumkloster
efterskole
lme.dk

Skal du være LÆRER!

Leder du efter dit
drømmejob?

↓ "ja"

← "nej"

Tænk lige
efter!

Brænder du for at
mennesker skal lære
Jesus at kende?

↓ "ja"

← "nej"

Læs lidt
mere i
din Bibel!

Vil du gerne gøre en
forskkel for unge
mennesker?

↓ "ja"

← "nej"

Lær en ung
at kende!

Har du lyst til
at undervise?

↓ "ja"

← "nej"

Tip en du
kender!

Se mere på lme.dk/job

Lise og Frederik Berggren Smidt

DE GODE (nok) FORÆLDRE

Kærlighedens praksis i livet med børn

**GIVER
INSPIRATION
OG SÆNKEDE
SKULDRE**

Lohse og LogosMedia | 248 sider | 199,95 kr.

»Jeg vil anbefale bogen både til forældre til helt små børn og til forældre til teenagere. – Bogen giver inspiration og sænkede skuldre. Der er meget godt at hente, uanset hvilken alder børnene har, og der gives et nådigt blik på sig selv som forælder.«

IMPULS

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

VI HJÆLPER UDSATTE BØRN, UNGE OG VOKSNE I DANMARK

SOCIALFAGLIG MEDARBEJDER TIL SKÆVE BOLIGER

Til en nyoprettet stilling søger vi i Den Blå Oase i Aabenraa en socialfaglig medarbejder med interesse og tække for udsatte borgere og de mennesker, som er i kontakt med den udsatte som fx naboer og familie.

Som socialfaglig medarbejder er du kontaktperson og "talk" til den udsatte og dennes berøringsflader.

Stillingen er på 20 timer pr. uge.
Der er ansøgningsfrist **15. februar**.

Læs mere om stillingen og ansøg på:
blaakors.dk/job

BLÅ KORS + DANMARK

INDHOLD

- 6 Ny missionærfamilie oplever, at Gud er med

- 10 **PORTRÆT**
Birgittes vision:
Børn skal lære Gud at kende

- 18 **LM RUNDT**
> LM i Haderslev er vokset ud af huset
> LMU vil uddele bibler i Tanzania
> Solgården-elever uddelte nødhjælp i Cambodja

- 24 **TEMA: FASTE**
> Hullet i min mave minder mig om hullet i mit hjerte
> Fasten skaber et rum for det, der er vigtigst i livet
> Fastetiden begynder askeonsdag
> Faste giver plads til Helligånden

- 30 **TRO I FAMILIEN**
> Slog Jesus katten af tøndens?

- 32 **KIRKEN VERDEN RUNDT**

- 36 Det gode singleliv

- 37 **ANMELDELSE**
En almindelig skole – bare helt anderledes
- 38 "Det er Gud og ikke mit arbejde, der definerer mig"

BIRGER REUSS SCHMIDT

KONSTITUERET ANSV. REDAKTØR

BRS@DLM.DK

VI DRIVER MISSION I TILLID TIL GUD

For to måneder siden fortalte vi her i *Tro & Mission* om den ekstraordinære vækst, som Mekane Yesus Kirken i Etiopien har oplevet gennem sin kun lidt mere end 60-årige levetid. Kirken er i dag vist nok den største lutherske kirke i verden med 12 millioner medlemmer, og Luthersk Mission har været en lille del af denne vækst, fordi vi i perioden 1971-2018 havde missionærer i landet.

I sidste halvdel af januar havde jeg den glæde at besøge vores missionsarbejde i Peru. Her er vilkårene unægteligt meget anderledes med en kirke på bare omkring 1.000 medlemmer. Norsk Luthersk Misjonssamband begyndte missionsarbejdet i Peru i 1978, og ti år senere sluttede de første danske LM-missionærer sig til. I dag arbejder Julie og Emil Solgaard i landet sammen med to norske missionærfamilier.

Der er langt fra Etiopien til Peru.

IKKE KALDET TIL SUCCES ...

Umiddelbart er det svært at forholde sig til de meget forskellige måder, missionsarbejdet udvikler sig på. Det gælder både i den internationale og den nationale mission.

Set i et større kirkehistorisk lys bør det imidlertid ikke undre.

Nogle steder vokser Guds rige eksplosivt, andre steder går det meget langsomt – og nogle steder er der tilbagegang. Det sidste har jo generelt været tilfældet her i Danmark i de sidste mange år.

Men det er et vilkår, som vi også finder i Det Nye Testamente, hvor Paulus taler om, at han plantede, Apollos vandede, men Gud gav vækst (1 Kor 3,6). Læser vi i Apostlenes Gerninger, er det også meget tydeligt, at nogle tager imod evangeliet, mens andre forkaster det.

... MEN TIL AT VÆRE TRO

Det er vigtigt at gøre sig klart, at når alt kommer til alt, er væksten i Guds rige ude af vores hænder. Det er nemlig Gud alene, der giver vækst. Og vores opgave er ikke at være en succes i den forstand, at vi kan fremvise store resultater. Vi glæder os naturligvis, når det sker, men æren er Guds alene.

Vores kald er derimod at være tro i det kald, Gud har givet os (1 Kor 4,1-2), og i den hverdag, vi lever i.

Lad os fortsat hjælpe og opmuntre hinanden til det – og overlade væksten til Gud!

HVAD ER SUND GUDSFRYGT?

I Budskabet nummer 2/2024 bliver der taget fat i spørgsmålet om guds frygt.

"Målet er, at vi som kirke og kristne må få øjnene op for, hvad det betyder, når der i Ordsprogenes Bog står: 'At frygte Herren er begyndelsen til visdom'," siger redaktør Andreas K. Ipsen.

"Guds frygt er afskaffe en af de afgørende bærepiller i Bibelens billede af Gud!"

SEKRETARIATSLIDER I LM ER NU I GANG

Den 1. februar begyndte Miriam Anna Myhre i sin nye stilling på LM's sekretariat i Hillerød.

De første dage er gået med introduktion til opgaverne og samtaler med de forskellige teams for at få et overblik over LM's vidtfordrede arbejde.

FOTO: JOHANNES JENSEN

SKOLESTART I RUN TA EK

Skolen er ikke bygget endnu. Alligevel blev der den 1. februar holdt skolestart i området Run Ta Ek i Cambodja. Det skete i hjemmet hos den skoleleder, der er ansat til at drive skolen, som senere skal flyttes til det kommende Living Hope Center.

43 børn i femårsalderen var skrevet

op til skolen, men endnu flere var mødt op, så det kneb med plads til alle. Med den nye skole i Run Ta Ek håber man at kunne tilbyde hjælp til de mange nytillflyttede familier, som lever under fattige forhold.

Desuden er der startet engelskundervisning for unge 15-20 årige.

FOTO: LM KIDS

BØRNEKIRKE – SØNDAG EFTER SØNDAG MØDES BØRN OVER HELE LANDET TIL BIBELHISTORIE, SANG OG LEG. HER ER DET EN STOR FLOK BØRN FRA NORDVESTKIRKEN I KØBENHAVN, SOM HYGGER SIG I BØRNEKIRKEN MED AT FARVELÆGGE TEGNINGER.

FOTO: RUTH BACH-SVENDSEN

HJÆLP TANZANISKE PIGER TIL AT PASSE DERES SKOLEGANG

Tænk, hvis din unge teenagedatter ikke kunne komme i skole, fordi hun ikke kunne få menstruationsbind!

Det er virkeligheden for mange unge piger i det nordlige Tanzania, som du nu kan være med til at hjælpe.

Missionær Ruth Bach-Svendsen arbejder sammen med den lutherske kirke i Arusha om at undervise unge skoleelever om kroppens

udvikling. Her uddeler de også genanvendelige hygiejnebind til pigerne. Projektet får dansk støtte, men det dækker kun en del af udgiften til hygiejnebind.

Derfor søger vi din hjælp til, at op mod 3.000 piger kan få en mere stabil skolegang uden at skulle opleve skam. For kun 100 kroner kan du betale for, at fire piger kan få bind, som kan bruges i tre år.

Støt nu på MobilePay 95 58 55.

»
Det betyder rigtig meget for disse piger at komme i skole, så de kan få et job i fremtiden.

RUTH BACH-SVENDSEN, PROJEKT "MENSTRUAL HEALTH MANAGEMENT"

FOTO: BIRGER REUSS SCHMIDT

PERU-MISSIONÆRER FIK BESØG

Missionskonsulent Rebekka Zoll Landkildehus var sidst i januar i Peru sammen med vicegeneralsekretær Birger Reuss Schmidt.

De besøgte Julie og Emil Solgaard, LM's missionærer i Cuzco, og medvirkede på missionærkonferencen i Arequipa for de cirka ti missionærer i Sydamerika, som er udsendt af Norsk Luthersk Misjonsverband og Luthersk Mission.

Billedet er taget tæt på kirken, hvor den lutherske menighed i Cuzco møde. Familien Solgaard er tilknyttet menigheden, som i det seneste år har oplevet en stille vækst i kirkegangen.

På billedet ses Julie og Emil Solgaard til højre, og Rebekka Zoll Landkildehus til venstre.

VIDSTE DU ...

AT LM'S FØRSTE MISSIONÆR-PLAKAT, SOM SKULLE GIVE OVERBLIK OVER DE MANGE MISSIONÆRER, UDKOM I 1984.

DLM.DK/MISSIONSUGE

^
"I første omgang fokuserer vi på sprogstudierne og på at få børnene godt i gang," siger de nye missionærer i Siem Reap.

GUD ER OGSÅ MED HER I STARTEN, NÅR DET KRADSER LIDT

SIMON OG HELLE GAEDT POULSEN ER NETOP ANKOMMET TIL SIEM REAP I CAMBODJA SAMMEN MED DERES TRE BØRN. SOM LM'S NYE MISSIONÆRER ER DE I GANG MED AT SÆTTE SIG IND I SPROGET OG OPGAVERNE.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO PRIVAT, JOHANNES JENSEN

Tanken om et 8-16-job tiltalte ikke Simon Poulsen, da han var 21 år. Under et ophold som volontør i Israel blev det klart for ham, at hans fremtidige arbejde skulle være meningsfyldt, og undervejs udkrystalliserede det sig i tanken om at blive missionær.

I samme land mødte han Helle, og efter hjemkomsten blev de kærestepar og senere gift. I dag er de henholdsvis 37 og 38 år, har børnene Villads på ni, August på syv og Karla på fire. Og er netop begyndt som missionærer i Cambodja, hvor de ankom den 18. januar.

FLERE ÅR UNDERVEJS

"Vi begyndte tidligt at tale om at rejse ud i verden som missionærer, for jeg har altid elsket missionsaftener, hvor der kom nogle til vores lokale LM-møde i det sønderjyske og fortalte om at arbejde andre steder i verden," fortæller Helle begejstret.

"Det blev jeg nysgerrig efter at vide mere om, og derfor rejste jeg både til Israel og Thailand som volontør – og tog efterfølgende en uddan-

nelse som sygeplejerske, fordi det er en god uddannelse at have, hvis man vil lave noget i andre lande."

Simon er vokset op på Silkeborg-egnen og har trådt barneskoene i Indre Mission. Efter opholdet i Israel tog han bacheloruddannelsen i teologi på Menighedsfakultetet, men da tanken om at blive "professionel kristen" ikke rigtig huede ham, søgte han ind i politiet og har siden arbejdet næsten ti år som betjent.

Parret har boet i både Aarhus, København og Vejle i forbindelse med uddannelse og arbejde.

I 2014 fik de deres første barn og havde ikke rigtig overskud til at føre missionærtanker ud i livet. I 2017 købte de hus i Kolding og begyndte så småt at tænke på, om de mon nogensinde ville komme afsted. Men de blev alligevel ved med at tale sammen om det, indtil de i foråret 2023 begge var klar. Og de vidste endda, at de gerne ville til Cambodja, fordi de begge uafhængigt af hinanden havde interesseret sig for landet og LM's arbejde dér.

"På det tidspunkt havde LM ikke nogle opslå-

ede stillinger, så vi tog bare kontakt for at høre om mulighederne,” fortæller parret.

HVERDAGSKRISTNE I CAMBODJA

”Vi har ikke oplevet betænkeligheder ved at rejse ud. Faktisk det modsatte, selvom vi alle kommer til at savne vores liv i Kolding. Vi har begge haft lyst og været nysgerrige på det. Spørgsmålet var egentlig, hvor stærk overbevisningen skulle være, før man kunne tale om, at det var et kald,” husker Simon og fortæller, at der var en fra deres kirke i Kolding, som fortalte dem,

at der kunne være et indre kald og et ydre kald. Det indre kunne være en lyst, og det ydre, at der var nogle, som ville sende.

”Vi talte med LM om, at kaldet til at bo i Cambodja egentlig ikke var større end til at bo i Danmark. For os er det et kald at være kristne i hverdagen, uanset hvor vi er. Men vi havde lysten til at være en del af en anden kultur og få indsigt i, hvordan andre praktiserer tro. Vi vil gerne dele vores egen tro med andre,” forklarer Helle, som også er fascineret af, at det er mere naturligt at tale om åndelige ting i Cambodja end i Danmark, hvor hun oplever, det er for sjældent, man taler med andre om den slags.

INTERESSERET I AT ARBEJDE SOM MISSIONÆR?

Har du – ligesom Helle og Simon – tanker om, at international mission måske kunne være noget for dig, er du altid velkommen til at kontakte LM's missionskonsulenter.

Kontakt dem på internationalejobs@dml.dk og få en uforpligtende samtale om, hvilke muligheder og opgaver der findes, og bliv klogere på, hvad det vil sige at være missionær i LM.

GOD BEGYNDELSE

Den første uge i Siem Reap er gået med at købe ting til det hus, som teamlederparret, Mia og Johannes Jensen, havde lejet til dem inden ankomsten.

”De har også vist os rundt i byen og lavet sjove ting sammen med børnene, så de er landet godt. Det er gået bedre, end vi turde drømme om,” siger Simon.

”Efter de første dage er børnene netop begyndt i skole, hvor der kun bliver talt engelsk, og selvom de har reageret positivt og være

Familien Poulsen er en helt almindelig familie. Men de har taget et valg om, at hverdagslivet ikke længere skal have sit udgangspunkt i Kolding, men i et hus i Siem Reap.

For os er det et kald at være kristne i hverdagen, uanset hvor vi er.

spændte og nysgerrige, er det lidt voldsomt med skolen. Vi mærker dog også, at der er nogle, som beder for os, for Gud er også med på de dage, hvor det kradser lidt,” understreger Helle, og Simon fortsætter:

”I det hele taget er det hele jo lidt mere usikkert, når man ikke er i Danmark, hvor vi har en enorm grad af sikkerhed i forhold til her, hvor vi synes, vi er afhængige af Gud på en anden måde. Her er dyrene – slangerne – og trafikken meget farligere. Der er mere korrupsion, og kulturen er fremmed for os. Vi øver os i at leve i afhængigheden, for vi kan ikke få samme hjælp som hjemme.”

FINDE RO HOS GUD

Forude venter sprogscole og introduktion til de forskellige projekter, som LM er involveret i.

”I første omgang fokuserer vi på sprogstudierne og på at få børnene godt i gang. De øvrige arbejdsopgaver melder vi os ind på i takt med, at der vokser en nød frem hos os. Det er i hvert fald sådan, Mia og Johannes har præsenteret det for os, og det er vi meget enige i,” forklarer Helle.

”Flere har sagt til os, at vi skal tænke på det som et maraton – ikke et sprint. Derfor er det et bedemne for os, at vi kan få nogle gode vaner. Der er meget at tage fat på, og vi er nok lidt resultatorienterede. Så vi vil gerne øve os i at få sat os ned og finde ro hos Gud. Det er lettere sagt end gjort at søge Guds rige og hans retfærdighed først og have tillid til, at alt andet bliver givet i tilgift,” siger parret. ■

HVAD LAVER LM I SIEM REAP?

Det er endnu ikke besluttet, hvilke opgaver Helle og Simon skal gå ind i. Men LM arbejder både med bibeloplæring, engelskundervisning og menneskelig hjælp i området omkring Siem Reap.

Her samarbejder de med den lokale kirke Church of Siem Reap, som driver et kristent kollegie for unge studerende og laver diakonalt arbejde i et nybyggerområde, kaldet Fjendeskov.

KRISTENT CENTER I RUN TA EK

Som noget nyt er LM gået i gang med at bygge et kristent center 40 kilometer uden for byen, hvortil de lokale myndigheder har tvangsforflyttet op mod 40.000 fattige familier.

Her vil de tilbyde skolegang og hjælp og nærvær til de mange fordrevne.

STØT OP OM ARBEJDET

Selv om du bor i Danmark, kan du hjælpe mennesker i Cambodja.

Følg med i missionsarbejdet gennem din lokale forsamling og ved at modtage nyheder.

Tilmeld dig nyhedsmail på dml.dk/nyt

Støt arbejdet økonomisk – enten her og nu eller ved at blive fast giver.

Læs hvordan på dml.dk/stot

BIRGITTES VISION: BØRN SKAL LÆRE GUD AT KENDE

BIRGITTE KJÆR HAR DET MESTE AF SIT LIV ARBEJDET PÅ AT UDRUSTE ANDRE TIL AT UNDERVISE OG FORKYNDE FOR BØRN. SOM EFTERLØNNER ER HUN MED I ARBEJDSGRUPPEN BAG LM'S PROJEKT "TRO I FAMILIEN".

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO MORTEN FRIIS

^
Siden Birgitte Kjær var helt ung, har hun følt et kald til at arbejde med kristen oplæring.

Samvær med og formidlingen af kristendommen til børn og unge har altid været en del af Birgitte Kjærs liv.

Hun har hele tiden drømt om at udvikle kristendomsundervisningen og den kristne oplæring af børn og unge både i skolen, kirken og hjemmet. Det er blevet til bøger om kristendomsfaget i folkeskolen og på kristne skoler, inspirationsbogen *Giv børnene det bedste* og familieandagtsbøgerne *Nu ska' vi læse, Grav dybt og Søg højt*. For et års tid siden blev den nu 66-årige kvinde spurgt om at gå ind i teamet bag LM's fokusområde "Tro i familien".

"Siden jeg var i 20'erne, har jeg følt et kald til at give gode redskaber til at formidle kristendommen til børn og unge, og for første gang kan jeg i en længere periode koncentrere mig arbejdsmæssigt om det – understøttet af et ydre kald. Det betyder meget for

mig," siger hun.

"Meget er mislykkedes for mig gennem årene i forhold til at realisere dette kald. For omkring ti år siden var det imidlertid, som om kaldet blev løftet af mine skuldre. Jeg fik øjnene op for, at det ikke var mit ansvar at få tingene til at lykkes. Det var Guds ansvar, og jeg var fri. Det har både været en sorg og en kæmpe befrielse."

Birgitte fortæller eftertænksomt, at hun nogle gange har haft svært ved at se, hvor var Gud henne i hendes uddannelses- og arbejdsliv. Hun oplevede jo kaldet til at virke med "børn, unge og kristendom", men hvorfor lykkedes det så aldrig at få en stilling, hvor hun kunne koncentrere sig om dette? Hvorfor alle de nej'er til ansøgninger? Og døre, der blev smækket i for næsen af hende? Når hun ser tilbage, kan hun dog godt se, hvor mange små ja'er, der også var. Samtidig har hun haft gode stillinger

som lærer og sognemedhjælper og har alle årene, mens hendes børn var små, haft rigtig gode vilkår for at kombinere det at være mor med et fagligt engagement.

I 2021 gik hun på efterløn, og i årene op til det opdagede hun, at hun bag om ryggen på sig selv var ført tilbage til at arbejde med kristen oplæring.

"Det er helt utroligt at opleve, hvordan dørene nu åbner sig den ene efter den anden. Nu har jeg endelig fået noget i retning af det arbejdsliv, jeg drømte om".

ET PERSONLIGT BEHOV FOR AT VÆRE SAMMEN MED BØRN

Birgitte er vokset op i Kalundborg i et hjem med kirkegang og salmesang. Hun var yngst i skolen og yngst i søskendeflokken og var ikke ret gammel, da der begyndte at komme nevøer og niecer.

Birgitte Kjær nyder at være sammen med børn og fortæller, hun har brug for det, for ikke at blive for pligttopfyldende og seriøs.

Siden jeg var i 20'erne, har jeg følt et kald til at give gode redskaber til at formidle kristendommen til børn og unge.

”Jeg nød at være sammen med dem, der var yngre end mig, og lige siden har jeg haft brug for samvær med børn for ikke at blive for pligttopfyldende og seriøs.”

Sammen med børnene oplevede hun en side af sig selv, som næsten aldrig kommer frem i samvær med voksne, nemlig lysten til sjov og til at lege.

Det at give Guds ord videre er for hende også en vigtig vej til selv at tage imod det.

”Jeg forkynder også for mig selv, når jeg forkynder for andre,” forklarer hun.

Birgitte blev også allerede i teenageårene betroet opgaver i en kirkeklub for juniorer og på børnelejre, og her blev de første frø sået i hende om, hvor vigtig formidlingen af kristendommen er. Kombineret med glæden ved samværet med børn førte det hende til Zahles Seminarium, hvor hun begyndte på læreruddannelsen allerede som 19-årig.

Det var en hård, men givende tid for Birgitte, der var den yngste blandt de studerende og – som hun udtrykket det – var ”kommet ind med

BIRGITTE KJÆR

har været med til at starte mange projekter op. De fleste af dem kører stadig videre:

- Bibellæseplanen *Sporet* for teenagere.
- Undervisningsmaterialer til Konfirmandkursus.
- Kristent Pædagogisk Institut, der blev stiftet i april 1998.
- Lærerplan for faget kristendoms-kundskab i et samarbejde med 19 lærere fra 16 skoler.
- Plan for udgivelse af undervisningshæfter til kristendoms-kundskab på kristne skoler.
- Faget *Børn, unge og kristendom* på Dansk Bibel-Institut.
- Et samarbejdsprojekt mellem kirke og hjem i Emdrup Kirke: *Sammen gør vi det bedre.*

Kristendomsfaget i folkeskolen har også haft Birgittes opmærksomhed:

- Kronikker, kommentarer og debatindlæg i aviserne.
- Kontakt med politikere.
- Deltagelse i Religionslærerforeningens bestyrelse.
- Foredrag.
- Grundbog om faget.

Samtidig med sine studier skrev Birgitte Kjær familieandagtsbogen *Nu ska' vi læse*, der blev udgivet i 1994.

Jeg tror, vi har brug for at opprioritere undervisningen i emner fra den kristne tro, etik og kristenlivets praksis.

fire-toget” og landet i det stærkt marxistiske studiemiljø.

STORE SKIFT I LIVET PÅ FÅ ÅR

Da Birgitte var færdiguddannet, blev hun ansat på Credo Forlag som forlagsredaktør. Her fik hun vigtige erfaringer at tage med sig til fremtidige skriveprojekter. Men hun kunne ikke magte stillingen. Administration og organisation er ikke hendes stærke side – hvilket siden har spærret vejen til flere stillinger, der ellers kunne være relevante for hende.

I mellemtiden var hun blevet gift med Torben, der var sognepræst i Kingos Kirke på Nørrebro. Efter få år blev han kaldet til en lærerstilling på Dansk Bibel-Institut, og familien skulle flytte. På forunderlig måde fik de en billig andelsbolig, som viste sig at blive den økonomiske forudsætning for Birgittes videre uddannelses- og arbejdsliv.

Kort tid efter fik hun sin første lærerstilling. Det var en deltidsstilling på den kristne friskole Esajasskolen, men hun trivedes ikke med det. Hun kunne ikke styre eleverne, og selv om hun brændte for kristendomsfaget, var hendes undervisning kedelig. Hun manglede fagligt overblik, og faget var næsten uden undervisningsmaterialer.

En pige et fra kristent hjem udbrød en dag: ”Birgitte, du lærer os at hade Bibelen!”

HVORDAN FORMIDLE SIN VIDEN?

Birgitte overvejede at søge andet deltidsarbejde – helst formiddagsarbej-

de, så hun kunne være meget sammen med sine to børn. Som familie kunne de godt klare sig for Torbens løn, og han opmuntrede hende derfor stærkt til at læse videre.

I alt blev det til fem et halvt års studier i kristendomskundskab og pædagogik som fjernstuderende på Norsk Lærerakademi i Bergen.

Birgitte trivedes med at samle viden, men var også frustreret over, at det var så svært at få afløb for det. Noget fik hun dog formidlet gennem enkelte foredrag og arbejde i forskellige udvalg.

Samtidig med studierne skrev hun også familieandagtsbogen *Nu ska' vi læse*, der blev udgivet i 1994.

”I første omgang var den til brug for andagter med mine egne børn. Jeg syntes, at der manglede noget, så jeg begyndte at skrive selv. Senere kontaktede jeg Dansk Luthersk Forlag og fik den udgivet,” siger hun.

Det er sket flere gange, at jeg har fået en idé, som har stået for mig som helt enkel og selvindlysende, og så er jeg bare gået i gang. Nogle gange er det lykkedes, andre gange ikke – nogle gange med års forsinkelse.

TROSPRAKSIS OG LIVSFORTÆLLINGER

Både under og efter studierne kæmpede Birgitte for at finde den rette ansættelse til ”noget med børn, unge og kristendom”.

Fra 1990 til 1998 søgte hun en del stillinger, som hun fik afslag på. Hun

fik dog også nogle korterevarende ansættelser, blandt andet i Foreningen af Kristne Friskoler, som gav hende et godt grundlag for et videre arbejde med kristendomsfaget på skolerne. Men efter et års arbejdsløshed opgav hun og søgte tilbage til Esajasskolen – i en halvtidsstilling for så at arbejde videre med ”børn, unge og kristendom” i sin fritid.

Der var gået ni år, og nu fungerede det fint for hende at være lærer. Men hun syntes stadig ikke, det var nemt at være kristendomslærer. Det skyldtes for kort forberedelsestid og for dårligt undervisningsmateriale.

”Jeg drømte stort om, at vi kunne lave et grundbogsmateriale, som kunne bruges af de kristne skoler, men som også kunne bruges i hjemmene eller menighederne, hvis børnene ikke gik på kristen skole. Alle børn har brug for en grundig og god kristendomsundervisning som en del af deres kristne oplæring,” siger hun.

”Jeg ville gerne bruge min uddannelse, men det var svært at have sådan en drøm og ikke vide, om det måske bare var selvovervurdering og selvpromovering.”

Det er noget af den drøm, hun føler, hun får afløb for nu gennem sit arbejde med ”Tro i familien”, der har sin egen facebookside med inspiration til livet som kristen familie. Birgitte er desuden med i et udvalg, der skriver to familiesider i hvert nummer af magasinet *Tro & Mission*.

Noget af det, Birgitte ser som store

BIRGITTES FAMILIEANDAGTSBØGER

I 2021/22 udgav Birgitte Kjær bøgerne *Grav dybt* og *Søg højt*. De to bøger udgør tilsammen én andagtsbog, der er udkommet i to bind.

Bøgerne kan imidlertid også bruges til opslagsværk og inspiration til dem, der har opgaven at formidle troen til børn og juniorer.

***Grav dybt* er en troslære-andagtsbog, som giver rigtig gode snakke med vores børn om det, de møder i kirken og i troslivet.**

MORTEN DAMM, FAR TIL TRE

I 1994 udkom *Nu ska' vi læse*. Den er solgt i 2.000 eksemplarer på dansk, men kan nu kun købes antikvarisk.

Hun er imidlertid – sammen med en gammel højskolekammerat – i gang med at genskrive og opdatere den, og den udkommer efter planen i efteråret 2024. Det var først med arbejdet fra "Tro i familien", hun fik frimodighed til det.

Bogen har ikke kun ramt et behov hos danske børnefamilier og er blevet oversat og bearbejdet til både norsk og mongolsk.

udfordringer nu, er, at nogle børn får for lidt og andre alt for meget af det samme og derfor mister interessen.

"Vi er i en tradition, hvor det at fortælle bibelhistorie har fyldt rigtig meget. Jeg tror, vi har brug for at opprioritere undervisningen i emner fra den kristne tro, etik og kristenlivets praksisside," siger hun og uddyber:

"Sådan at der kommer bredde og dybde på, og vi får sat ord på, hvordan man lever livet her i verden som Guds barn."

Hun drømmer også om mere syn for livsfortællinger fra kristne fra forskellige tider i historien.

"Der er masser af stof, som venter på at blive fremlagt. Der har levet kristne før os, der for eksempel har slået med, hvordan man som kristne lever under krig og naturkatastrofer."

25 ÅRS KAMP BLEV LØFTET AF SKULDRENE

Efter nogle år på Esajasskolen blev Birgitte ansat som sognemedhjælper i Emdrup Kirke.

"Der skete mange ting i folkekirken, som jeg gerne ville have fingre i og erfaring med," siger

hun og fortæller med glæde om sine erfaringer med minikonfirmander, babysalmesang, lege-stue, pastagudstjenester, Alpha og samarbejdet mellem kirke og hjem.

"Det var guld, at jeg endte der, men efter nogle år fungerede det ikke mere. Der var for meget administrativt og organisatorisk i stillingen.

Hun fandt ud af, at hun hellere ville være lærer og fik en halvtidsstilling på den nærliggende kristne friskole Jakobskolen. Nu trivedes hun endelig som lærer.

Den anden halvdel af sin arbejdstid brugte hun til i samarbejde med DBI at forsøge at skabe en bibeltro uddannelse for kristendoms-lærere, kirke- og kulturmedarbejdere og børne- og ungdomskonsulenter. Den slog dog aldrig for alvor igennem.

Da en planlagt ansættelse på DBI gik i vasken, magtede Birgitte ikke længere at arbejde med feltet børn, unge og kristendom. Hun oplevede, at 25 års kamp for at virke for dette felt blev løftet af hendes skuldre.

"Jeg var fri og kunne bare nyde mine elever og kollegafællesskabet på Jakobskolen," siger hun.

»
Jeg drømte stort om at lave et grundbogsmateriale, som kunne bruges af de kristne skoler, men som også kunne bruges i hjemmene eller menighederne.

Efter tre år fik hun en 1. klasse, som hun skulle holde morgensamling med tre gange om ugen. Spørgsmålet var bare, hvad hun skulle holde samling over. Det endte med, at hun begyndte at skrive noget selv, og det blev grundmaterialet til andagtsbogen, som kom i to bind: *Grav dybt* og *Søg højt*.

”Jeg kunne imidlertid ikke holde til lærerlivet under corona, så jeg valgte at gå på efterløn, selvom det føltes som et nederlag,” siger hun.

”Men jeg tror, det var Guds måde at lade det religionspædagogiske snige sig ind på mig på igen. Min andagtsbog i to bind var ikke blevet til det, den blev til, hvis jeg ikke havde haft fuld

arbejdstid derhjemme.”

Efter at Birgitte er gået på efterløn, er det gået slag i slag med opgaver inden for ”børn, unge og kristendom” – ikke mindst med LM’s Tro i familien-projekt, men også med relationer til DBI og KPI.

Hun glæder sig over Tro i familiens fokus på at hjælpe familier til at give gode vækstbetingelser for troen og peger på, at den kristne oplæring først og fremmest er hjemmets ansvar.

”Det er hjemmet, der skal koordinere, hvad deres børn får af kristen oplæring, men menigheden skal sørge for gode tilbud og hjælpe med at prioritere,” siger hun. ■

Efter Birgitte Kjær var gået på efterløn, udgav hun en andagtsbog i to bind. Hun tror ikke, det havde været muligt, hvis hun ikke havde haft fuld arbejdstid derhjemme.

> LM'erne i Haderslev har gang i ombygning og renovering af det hus, der skal være deres nye missionshus.

LM i Haderslev er vokset ud af missionshuset

MANGE TILFLYTTERE HAR GJORT, AT MISSIONSHUSET GENNEM 75 ÅR ER BLEVET FOR SMÅT. NYE LOKALER I EN STOR KONTORBYGNING SIKRER BEDRE FORHOLD FOR ALLE.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO JACOB KNUDSEN

LM i Haderslev har fået behov for nye og større lokaler.

”Der flytter jævnligt mennesker til byen, som gerne vil være en del af fællesskabet,” fortæller Jacob Knudsen, der er formand for kredsens, som tæller 120 voksne medlemmer plus en stor gruppe børn i alle aldre.

”Haderslev byder både på gode arbejdspladser og en kristen friskole, og begge dele trækker mennesker til.”

Den store vækst har gjort, at man har sat det nuværende missionshus til salg og købt en stor kontorbygning i den sydlige del af byen, som man er i gang med at renovere og indrette til missionshus.

BYHUS MED MANGE TRAPPER

LM's gamle missionshus i Haderslev

ligger midt i byen. Det er i to etager og er klemmt inde mellem andre huse.

”Der er en del trapper i huset, der gør, at det ikke er egnet til ældre med rollator. Der er ikke særlig gode parkeringsforhold, og især børnemedarbejderne ønsker flere udearealer,” siger Jacob Knudsen.

Med den nye bygning får LM-kredsens i Haderslev plads nok. Grunden er på 4.000 m², og selve huset er på 1.000 m² i ét plan.

Kredsens overtog huset den 1. januar, og renoveringsarbejdet skrider godt frem. Frivillige flytter vægge, så der bliver en stor mødesal, indretter børnelokale og krearum og sætter et nyt køkken og nye toiletter op.

I første omgang sætter de halvdelen i stand, og det er endnu ikke afklaret, om

den anden halvdel skal lejes ud, siger formanden.

ALLE I KREDSEN ER ENGAGERET I OMBYGNINGEN

Renoveringen af den nyindkøbte bygning styrker fællesskabet i LM-kredsens i Haderslev.

”Vi laver så meget, som vi kan og må selv. Stort set alle er engageret og gør, hvad de kan,” siger formanden og glæder sig over den store villighed til at hjælpe.

”Når vi går og arbejder sammen, bliver vi på en anden måde som én stor familie.”

Planen er, at LM Haderslev flytter ind i det nye hus til august. Kredsens har 75-års jubilæum i år, og man forventer en fælles indvielses- og jubilæumsfest. ■

LMU VIL UDDELE 125.000 BIBLER TIL UNGE I TANZANIA

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO VIVI AGERBO JØRGENSEN

I 2024 samler LMU ind til at trykke og uddele bogen *Reach4Life* i Tanzania, der er Det nye Testamente med en studieguide henvendt til unge.

I 2023 samlede LMU ind til diakonalt og evangeliserende arbejde blandt studerende i Grønland, og det havde de egentlig regnet med at fortsætte med.

"Men da der ikke er nogen aktiviteter i gang øjeblikket, giver lovgivningen ikke mulighed for at samle ind til det, og derfor skulle vi finde et nyt projekt," siger landsleder i LMBU Ivan Jakobsen.

Reach4Life trykkes af det internationale bibelselskab Biblica, som LM's litteraturmission Soma Biblia er i partnerskab med, fortæller missionskonsulent Ole Malmgaard.

LMU's mål i 2024 er at indsamle 500.000 kroner, og hver *Reach4Life*-bog koster cirka otte kroner. Oven i det har Det internationale Bibelselskab en sponsor, der doubler gaver til projektet op, fortæller Ole Malmgaard.

"Det er en ekstra motivation, for det betyder, at LMU kan sende en million kroner til at uddele *Reach4Life*, hvis de når deres mål. På den måde kan vi uddele 125.000 bøger til unge tanzaniere," siger han.

LANDSSTYREMØDE 26.-27. JANUAR

UDSIGT TIL ET GODT ÅRSRESULTAT

Årsregnskabet for 2023 er ikke færdigopgjort, men resursechefen kunne give LS et foreløbigt billede, og det ser ud til, at LM kommer ud af sidste år med et bedre regnskab end forventet.

De almindelige gaver kom op på 15,8 millioner kroner, arv, genbrug og ekstraordinære indtægter til Run Ta Ek-projektet i Cambodja, gør, at der kom flere indtægter end forventet, og udgifterne stort set svar til budgettet.

Færdigt årsregnskab forventes at ligge klar til landsstyrelsesmødet i april.

RAPPORTER FRA ANSATTE GIVER LEDELSEN INDSIGT I ARBEJDET

LS forholdt til i alt 33 årsrapporter fra de landsansatte medarbejdere i det nationale og internationale arbejde. Mange bemærker den positive opbakning fra nærkontaktkredse.

Rapporterne giver LM's ledelse et godt indblik i medarbejdernes hverdag og dermed god baggrundsviden for arbejdet i LS.

FORTSÆTTER SAMARBEJDET MED KFS I GRØNLAND

Landsstyrelsen ser positivt på fortsat samarbejde med KFS omkring økonomisk støtte til KFS-sekretær i Grønland. Man har tidligere sagt ja til at støtte en ansættelse med 80 procent frem til sommeren 2026, og den opbakning forlænges nu med yderligere støtte på 50 procent af ansættelsen for perioden 2026-2028.

Læs mere på dlm.dk/om-os/ledelse

Se og læs mere om turen på solgaarden.dk/billeder.

ELEVER UDDELTE NØDHJÆLP I CAMBODJA FOR DERES EGEN FLASKEPANT

SOLGÅRDENS EXPLORE-LINJE FIK STÆRKE OPLEVELSER I MØDET MED LM'S ARBEJDE I SIEM REAP, DA DE GAV MAD TIL FATTIGE FAMILIER OG LEGEDE MED BØRN FRA SLUMMEN.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO SOLGÅRDEN

"Det var så stærkt at få lov til at uddele nødhjælp og se de dybtføjte smil og glæden hos dem, der fik den. Og så ovenikøbet for penge, vi selv havde arbejdet for at indsamle. Det var nok noget af det, der gjorde størst indtryk på mig," siger Nicolas Worm, der går i 9. klasse på Efterskolen Solgården.

Sammen med resten af skolens internationale linje, Explore, var han to uger i januar i Cambodja for at møde LM's missionsarbejde på tættest hold.

EN VERDEN TIL FORSKEL

Uddelingen af nødhjælp foregik under en tur til LM's nye indsatsområde Run Ta Ek. Her fik eleverne lov til at dele mad ud for i alt 5.000 kroner fra pant fra flasker, som eleverne selv havde indsamlet hjemme på Solgården. For det beløb blev der købt fødevarer som ris og nudler nok til at brødføde 20 fattige familier gennem længere tid.

Ida Thygesen, som går i 10. klasse, supplerer:

"Det er ret vildt, at noget, som i vores øjne ikke er det store – pant fra flasker – kan gøre en verden til forskel for dem."

Rejsen bød også på mange andre ting, blandt andet besøg i flere børneklubber, hvor eleverne medvirkede med forskellige lege. Børnene lever under fattige vilkår og er meget understimu-

lerede, og mange ville gerne have fysisk kontakt.

"Det var meget underligt at gå gennem slumkvarteret, fordi det er så langt fra min egen hverdag," fortæller Astrid Rask, der går i 9. klasse.

"Men mødet med børnene og deres glæde er nok noget af det stærkeste, jeg har oplevet. Det mindede mig også om, hvor meget jeg egentlig selv har at være taknemmelig for."

INSPIRERENDE FÆLLESSKAB

Eleverne havde inden afrejsen undervisning om Cambodja og FN's Verdensmål og har gennem kontakt med missionærerne fulgt med i missionsarbejdet. Desuden havde skolen fået støtte fra Udenrigsministeriet til, at eleverne kunne lave forskellige aktiviteter sammen med de unge på LM's kollegier.

"Det var fantastisk at se, hvordan de lærte hinanden at kende og blev gode venner på trods af sprogbarrierer og kulturforskelle," lyder det fra Rebekka Overgaard. Hun var volontør i Siem Reap sidste år og var med på rejsen som volontør for Solgården.

Og Agnes Vitus Andersen fra 9. klasse er enig:

"Dem på kollegiet er nogle af de glædeste mennesker, jeg har mødt. De er

Mødet med børnene og deres glæde er nok noget af det stærkeste, jeg har oplevet.

ASTRID RASK, 9. KLASSE

en flok unge ligesom os på efterskolen, og selvom de ikke har samme vilkår, har de et stærkt fællesskab, som jeg blev helt vildt inspireret af."

OPLEVELSER BRÆNDTE SIG FAST

"Eleverne er fulde af indtryk, og der er flere oplevelser, der har brændt sig fast. Det er tydeligt, at de i den grad har fået mission, gavmildhed og diakoni ind under huden," siger viceforstander Peter Jensen, der også var med på rejsen.

For flere af eleverne blev besøget i Cambodja en påmindelse om at bede for arbejdet og et muligt kald til mission:

"Vi har virkelig fået en god smagsprøve på, hvordan det er at lave missionsarbejde, og det kunne jeg godt se mig selv gøre – især i Cambodja," siger Agnes Vitus Andersen. ■

LM LANDSMØDE 2024

LM'S LANDSMØDE ER FOR HELE FAMILIEN

- og dine kæledyr!

EN STOR DEL AF PROGRAMMET ER FÆLLES FOR ALLE ALDERSGRUPPER.
MEN DER ER OGSÅ SÆRLIGE TILBUD FOR BØRN OG UNGE.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO FREEPIK, ARKIV, DANIEL KRISTIANSEN

Dyr kommer til at fylde meget i børneprogrammet på LM's Landsmøde.

Kids-konsulent Kristian Larsen fortæller, at forkyndelsen tager udgangspunkt i beretninger om dyr i Bibelen. Det handler både om et æsel, en frø, en panter og en lille orm.

"Bibelen er fuld af spændende historier, hvor vi møder en masse dyr, og nogle af dem skal vi høre," siger han.

BØRNEYRSKUE

På børnenes Landsmøde skal de imid-

lertid ikke kun høre om dyr – de skal også se dem, og derfor opfordrer de børnene til at tage deres kanin, hamster, fugl eller et andet kæledyr med.

Kids-konsulent Kristian Larsen fortæller, at et hjørne af den hal, hvor LM Kids holder til, bliver indrettet til et børneyrskue.

"Der er måske nogen, der stejler lidt over at tage dyr med, men man kører jo gladelig rundt med sin hund, så hvorfor ikke også andre dyr?" spørger han.

"Man skal heller ikke være bange for, hvordan dyrene har det, mens de er på Landsmøde. Vi har nemlig helt styr på, at de har det godt."

Lørdag bliver alle dyrene på børneyrskuet bedømt af et sjovt dommerpanel. Kristian Larsen fortæller, at de blandt andet går ud fra, hvordan buret er pyntet, og hvordan dyret bliver præsenteret.

Han forventer også, at de får besøg af nogle, der kan fortælle om Guds fantastiske skaberværk og vise noget af, hvad dyr kan lære. ■

vent på mig!
Jeg vil også med ...

Daniel glæder sig til at forkynde for Between'erne

Juniorer og teenagere i LM Between har deres egen base på Landsmødet, hvor de samles til hygge og masser af aktiviteter – for eksempel bowling – og de har deres egne bibeltimer, som tager udgangspunkt i Landsmødets tema: Fri.

Dem holder Daniel Munch fra Hillerød, og han glæder sig til at tale til Between'erne – og til at gøre en masse ud af det visuelle.

Han skal holde tre bibeltimer, og de har undertitlerne Frikendt, Frikøbt og Fritaget.

"Der kan sættes en masse ord på 'fi' – fri softice, fri fra skole, fri fra pligter derhjemme. Bibelen har også en masse at sige om emnet," siger han.

"Det er altid sjovt at tale til juniorer og teenagere, for her kan jeg nemlig bruge mange billeder og videoer," siger Daniel.

Han håber også at få mulighed for at hænge ud med de unge, så de ikke kun møder ham som ham, der står på scenen, men som en voksen, der gider hygge sig med dem.

»
Det er altid sjovt at tale til juniorer og teenagere.

DANIEL MUNCH, FORKYNDER PÅ LANDSMØDET

OBS!

**MAX FAMILIEPRIS
ER 3.000,- KR.**

(2 voksne + hjemmeboende børn under 18)

<

Hop ind på hjemmesiden LM-LANDSMØDE.DK og læs meget mere om LM's Landsmøde den 26.-28. april i Skjern. Det er også her, du kan tilmelde hele familien.

TEMA:
FASTE

Fasten er en del af kirkeåret, som de fleste af os vist har det svært med. Vi kan godt se ideen i at give afkald på noget for at koncentrere sig om det vigtigste: nemlig vores liv med Gud. Vi kan også godt se formålet med at forberede sig til påskens vidunderlige evangelium.

Men det hele bliver let lidt halvhjertet og diffust.

På de næste seks sider sætter vi fokus på fasten med både generelle refleksioner og konkrete erfaringer.

God læselyst – og god fastetid!

HULLET I MIN MAVEN MINDER MIG OM HULLET I MIT HJERTE

MORTEN FRIIS FRA FREDERIKSSUND FASTER FRA MAD EN GANG OM UGEN.
DET ER BLEVET EN HJÆLP TIL AT HUSKE PÅ DE VELSIGNELSER, GUD GIVER.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO ARKIV

For et par år siden begyndte Morten Friis at faste ugentligt. Før det havde han enkelte gange fastet nogle dage i træk, typisk i forbindelse med situationer, hvor han havde brug for at være særligt åndeligt opmærksom.

Morten er selvstændig fotograf og bor i Frederikssund. Han er også familiefar og aktiv i sin menighed og ved, hvor svært det kan være at få en længere faste passet ind i en travl hverdag. Men så læste han en inspirerende bog, som omtalte regelmæssig faste, og han tænkte, at det ville han gerne prøve.

”Det går ud på, at jeg ikke spiser mad i 24 timer fra aftensmad til aftensmad næste dag – eller lidt længere. Det er ikke noget, jeg gør et stort nummer ud af. Det er bare blevet en god vane,” siger han.

”Engang troede jeg, man skulle have helt fri i kalenderen og ligge på knæ i bøn for at faste. Men jeg har fundet ud af, at jeg godt kan arbejde og faste samtidig. Jeg kigger i min kalender og ser, hvornår det passer bedst i forhold til,

hvis vi skal have gæster eller selv skal på besøg eller andet.”

ELSKER GOD MAD

En af årsagerne til beslutningen om at faste er, at Morten – efter eget udsagn – elsker mad.

”Jeg kan glæde mig i flere dage til at spise noget god mad og drikke et glas vin fredag aften, og det er ikke, fordi der er noget forkert i det. Men jeg kan mærke, at mad nemt kan blive en afgud for mig, så jeg kommer til at elske

gaverne mere end giveren. Det er jo beskæmmende, at jeg kan glæde mig mere over hjemmelavet surdejspizza, end jeg glæder mig over forløsningen i Kristus.”

Derfor bliver den ugentlige faste for Morten en åndelig øvelse i at hvile i evangeliet og afhængigheden af Gud.

”Jeg mærker hullet i min mave, og det minder mig om hullet i mit hjerte: at jeg på en måde hænger ved mad på en lidt usund måde. Men det minder mig også om det afkald, Jesus måtte give

Det er blevet en ugentlig rytme og noget, jeg ikke har lyst til at give afkald på.

V

Morten Friis har fundet ud af, at han godt kan arbejde og faste samtidig.

for at vinde mig. At der er noget bedre end den mad, jeg må undvære. At evangeliet er den største gave, vi kan få, og at Gud er bedre end den mad, han kan give.”

IKKE EN SUR PLIGT

I starten, da Morten var begyndt at faste ugentligt, oplevede han det meget som et afsavn.

”Jeg kan huske, når jeg var sulten og ikke skulle have morgenmad, at jeg tænkte: ’Hvad godt skal der overhovedet komme til mig i dag? Jeg kan lige så godt lægge mig i seng igen.’ Nu, hvor jeg har vænnet mig til det, ved jeg, at sulten forsvinder igen lidt senere. Den kan godt blive ubehagelig, og man kan få hovedpine, men for det meste går det over.”

Han ønsker ikke, at hans faste skal trække unødigt opmærksomhed. Familien ved det selvfølgelig godt, og hvis han er sammen med andre, kan han

finde på at sige: ”Jeg springer bare lige frokosten over i dag.” Nogle spørger ind til det, andre gør ikke.

”For mig er det at faste ikke en sur pligt – sådan ’Nu skal jeg også huske at få læst i min bibel’-agtig. Jeg tænker det ikke som et afsavn, men mere som noget, jeg vinder på. Det er blevet en ugentlig rytme og noget, jeg ikke har lyst til at give afkald på. Når jeg vælger ikke at spise, kan jeg øve mig i at have min glæde i Gud og i det, han ellers sætter foran mig: det arbejde og de velsignelser, han giver mig.” ■

GODE RÅD FRA MORTEN

Vil du gerne faste regelmæssigt?

Morten giver her nogle gode råd til, hvordan man kan komme i gang med det.

- Faste er noget, der skal læres – så start måske bare med at springe ét måltid over.
- Det er en god idé at spise moderat med aftensmad, dagen før man begynder fasten. Så føler man sig ikke så sulten om morgenen, når man vågner.
- Husk at få drukket vand, mens du faster.

Fasten skaber et rum for det, der er vigtigst i livet

DET ER IKKE AFGØRENDE, HVAD MAN FASTER FRA. DET VIGTIGE ER DEN EKSTRA TID, DET GIVER TIL AT FOKUSERE PÅ BØN, MENER RIKKE VIGILIUS.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO PRIVAT, ALEXANDRU BOGDAN

▲ Rikke anbefaler, at man aftaler at faste fra noget sammen med et familiemedlem eller en god ven.

”Faste er at tage noget ud af det, der normalt fylder i ens liv og hverdag, så der kan blive plads til at sætte noget andet ind.”

Sådan definerer 51-årige Rikke Vigilius fra Hillerød, og hun slår fast, at det skal være noget, der betyder noget for én.

De fleste tænker på at afholde sig fra mad, når man nævner ordet faste. Rikke Vigilius nævner også faste fra mad som noget af det første, men slår fast, at man også kan faste fra mange andre ting, og at det er meget individuelt, hvad det kan være.

”Der er ikke noget, der er mere oplagt end andet, og man må ikke se det som en præstation,” siger hun.

”Jeg tror nemlig, at Gud er ligeglad med, hvad jeg afholder mig fra, men jeg tror, det kan være godt for mig – og måske andre mennesker – hvis jeg for en tid lægger noget til side for at koncentrere mig om bøn for noget særligt.”

DET KRÆVER ET BEVIDST VALG IKKE AT SPILDE TIDEN

Rikke tænker ikke, at den største risiko for de fleste danskere i 2024 er, at maden tager fokus fra Gud.

”Men jeg tror, at det er ret tidstypisk, at man spilder sin tid på sin telefon. Det gør jeg også

ofte,” erkender hun.

”Hvis man er træt, er det så let bare at sætte sig og kigge på lidt for ligegyldige ting. Man spilder simpelthen tiden på ingenting, og det kræver et bevidst valg at lægge telefonen væk, så der bliver plads til noget andet.

I de senere år har Rikke flere gange fastet fra forskellige ting, og hun erkender, at det ikke altid er let. Derfor anbefaler hun, at man aftaler at faste fra noget sammen med et familiemedlem eller en god ven.

Da gange, hvor jeg har fastet, har det været sammen med min mand, hvor vi har et fælles fokus på noget, vi gerne vil bede for. Man er nemlig altid lidt mere forpligtet, når man gør noget sammen med andre og kan holde hinanden op på det,” forklarer hun.

Nogen har brugt udtrykket om det at afholde sig fra noget, at det er at træne sin undværelsesmuskulatur. Rikke Vigilius mener dog, det er en bedre vej, at gå at fokusere på, hvorfor man skal lade være.

”Det er godt at koble det, man gerne vil lade være med, sammen med bevidstheden om, at der kun er én, der skal være herre over mig. Så kan jeg godt give slip på Facebook, for meget slik, min telefon, eller hvad der ellers stjæler min tid og opmærksomhed,” siger hun.

Når man skræller larmen væk, kan man bedre koncentrere sig om bøn. Jesus søgte selv stilhed med Gud, fordi han havde brug for at være sammen med sin far i bøn, påpeger Rikke Vigilius.

Hun har også erfaret, at det er godt at bede en kort bøn, hver gang hun får lyst til det, hun har besluttet at afholde sig fra.

JESUS HAVDE BRUG FOR STILHED OG BØN

Jesus nævner flere gange bøn og faste som en enhed i Bibelen. Rikke tror, det er vigtigt at satse på stilhed, og det kan netop være ved at faste fra telefon og sociale medier.

”Når man skræller larmen væk, kan man bedre koncentrere sig om bøn. Jesus søgte selv stil-

hed med Gud, fordi han havde brug for at være sammen med sin far i bøn,” siger hun.

”Og når Jesus havde brug for det, har vi også.”

Hun minder om, at der er fantastiske løfter knyttet til bønner – og også eksempler på, at Gud ændrer sin beslutning efter det, mennesker beder om.

”Bønner er ikke en automat, men det betyder noget, at vi virkelig er påtrængende og vedholdende i bøn.” ■

FASTETIDEN BEGYNDER ASKEONSDAG

RITUALET MED ASKE SKAL LÆRE OS YDMYGHED
OG SKABE FORVENTNING TIL PÅSKEN.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO PRO CHURCH MEDIA

"I Den Danske Folkekirke er askeonsdag ikke en formel kirkedag, som det er tilfældet i den katolske kirke og i den svenske og finske folkekirke. Men ønsker man det, er der ikke noget til hinder for, at man i folkekirken holder en gudstjeneste askeonsdag," fortæller Flemming Baatz Kristensen. Han gik for nylig på pension efter at have været præst i Sct. Pauls Kirke i Aarhus i 34 år.

Han tog selv traditionen op for mange år siden og glæder sig over, at askeonsdag langsomt breder sig i folke- og frikirker.

"Askeonsdag markerer fastetidens begyndelse. Den ligger onsdag efter fastelavnssøndag, og hvis man tæller 40 hverdage derfra, kommer man frem til påskelørdag. På den måde spiller det på de 40 dage, Jesus fastede," forklarer præsten og fortsætter:

"I den vestlige del af kirken fastes der slet ikke på søndage, for der fejrer vi opstandelsen og deler nadveren. Det

er glædens dag. De steder, hvor der har været tradition for faste, har det været på hverdage."

ASKEHANDLING

Gudstjenesten askeonsdag minder om en almindelig gudstjeneste. Ud over at prædikenen handler om faste, er der tilføjet et ekstra element, hvor kirkegængerne bliver inviteret til at knæle ved alteret. Derefter går præsten rundt til alle, drysser aske på den enkeltes hoved og siger, samtidig med at der tegnes et kors på panden med aske for eksempel: "Husk på, menneske, du er støv og skal vende tilbage til støvet og rejses af støvet igen." Til sidst kan præsten sige til alle: "Omvend jer og tro på evangeliet." Derefter kan der være nadver.

Da sognepræsten fra Aarhus lancerede askeonsdag i Sct. Pauls Kirke, var det, fordi han fandt det nødvendigt, at mennesker en gang imellem bliver mindet om, at de er dødelige – at vi er

støv og aske.

"Men samtidig skal vi holde fast i, at vi har uendelig værdi for Gud, og at vi er ønsket af ham," siger han.

I Sct. Pauls Kirke har flere og flere gennem årene deltaget i gudstjenesten askeonsdag, og den afgående sognepræst fortæller, at folk er glade for, at der bliver fokus på at standse op og gå i dybden med nogle ting hvert år efter fastelavn. Og han glæder sig over, at askeonsdagsgudstjenesten fortsætter i Sct. Pauls kirke efter hans pensionering. Selv skal han medvirke ved askeonsdagsgudstjenesten i Bethlehemskirken i København i år askeonsdag.

SAMTALE OG UNDERVISNING

"Efter gudstjenesten askeonsdag har vi talt vi med hinanden om fastens betydning og praksis, og hvilke erfaringer man har gjort sig."

Flemming Baatz Kristensen er dog også bevidst om, at nogle måske kan

opleve askehandlingen som grænseoverskridende og derfor fravælge deltagelse i gudstjenesten askeonsdag

”Det er jo ikke rart at få stillet sin dødelighed for øje – eller høre om at lide afsavn fra noget, som i sig selv ikke er forkert.”

I den aarhusianske kirke er der derfor også blevet lagt vægt på at undervise om fasten.

”Fastelavnssøndag lukker vi porten op til fastetiden. Askeonsdag går vi ind ad porten. Påskelørdag går vi ud af fasten og ind i påsketidens glæde. Og så kan vi måske endda komme til at opleve at savne nogle af de gode vaner med for eksempel mindre fjernsyn og mere bøn, som vi praktiserede i fastetiden. Jeg vil opfordre til at tage de gode vaner med ind i livet. Både dårlige uvaner og gode vaner får følger for ens liv. Det er værd at tænke over, at Jesus ikke siger ”hvis I faster”, men ”når I faster”, så han regner med, at vi gør det.” ■

▲ Ved gudstjenesten askeonsdag tegner præsten et kors på panden med aske, samtidig med at der siges: Husk på, menneske, at du er støv.

BENT HOUMAA JØRGENSEN

MISSIONÆR

BHJ@DLM.DK

FASTE GIVER PLADS TIL HELLIGÅNDEN

*Den slags fordrives kun ved bøn og faste.
(Matt 17,21).*

Jesus lærer os, at faste er en naturlig del af en kristens liv. Han siger ikke "Hvis", men "Når I faster ... " (Matt 6,16-18). Faste har et åndeligt formål. Du giver for en tid afkald på noget, der betyder meget for dig, med den hensigt at bruge ekstra tid og koncentration på at søge Gud i bøn og i hans ord. Det kan for eksempel være mad, nattesøvn eller samvær med andre.

At prioritere samvær med Gud på den måde kan skabe et åndeligt gennembrud i en vanskelig situation og give et fornyende møde med Jesus. Det oplevede jeg selv i 2007.

Jeg deltog i en tredages retræte i AGAPE-regi uden internetforbindelse, tv, radio eller mobiltelefon. Lederen af retræten begrundede den form for faste med, at medierne kan opsluge os for meget, så det kan være svært for Gud at trænge igennem til os. Vi hører ikke hans røst og opfatter ikke, når han vil have os i tale.

Det var også en stille-retræte, hvor vi kun måtte tale under de fælles tidebønner og ved vejledningssamtaler med lederne. Det var grænseoverskridende at spise sammen uden at måtte sige et muk. På tredjedagen oplevede jeg imidlertid et gennembrud. Da vi under tidebønnen sang salmen *Befal du dine veje*, kom Helligånden over mig på en stærk måde og fyldte mig med en dyb trøst og fred i forhold til de udfordringer, jeg stod med.

Læs siderne sammen i familien!

Slog Jesus katten af tønden?

ANDAGTER TIL FASTEN

Andagtsbogen *Søg højt* bruges til årets højtider og særlige dage – og i den finder du blandt andet seks andagter til fastetiden.

Søg højt danner par med *Grav dybt*, som indeholder andagter til hverdagene.

God læselyst!
Køb bøgerne på lohse.dk.

BØRN I PLURALISME

En af de kampe, vi kristne står i, handler om at være i verden og ikke af verden. I projektet "Børn i pluralisme" er der inspiration til at hjælpe børn i denne kamp. Se mere

Neej. – Du har ret, det gjorde Jesus nok ikke. Selv om det er en gammel skik, er den ikke så gammel, og den er vist nok også kun kendt i Nordeuropa.

Traditionen med at slå katten af tønden var i begyndelsen ikke en leg som i dag. Nej, man ville udrydde det onde og jage det væk. Man puttede faktisk en levende sort kat i tønden, fordi man troede at sorte katte havde med Djævelen og det onde at gøre. Det gør man heldigvis ikke mere.

Så nej – Jesus slog ikke katten af tønden. Men han har kæmpet mod Djævelen og det onde.

I Bibelen hører vi om, hvordan Jesus havde vandret i ørkenen i 40 dage uden at spise, så han til sidst var meget sulten og svag. Så tænkte Djævelen: "Hvis jeg skal vinde over Jesus, så er det nu!"

"Hvis du er Guds søn, så sig til stenene her, at de skal blive til brød," lokkede Djævelen.

Men Jesus svarede ham: "Mennesket skal ikke leve ikke af brød alene, men af hvert ord, som udgår af Guds mund."

– BANG!

Djævelen gav ikke op, men tog Jesus med op på et højt sted. "Styrt dig ned her," sagde Djævelen, "så vil engle jo komme og bære dig. Det vil være et flot stunt, folk vil flokkes om dig." Jesus svarede med Guds ord: "Du må ikke friste Gud."

– BANG!

Til sidst pegede Djævelen ud over hele verden og sagde: "Fald ned og tilbed mig, så vil jeg give dig magt over alle riger."

"Forsvind," sagde Jesus. "Guds ord siger: 'Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.'"

– BANG!

Hvad var fælles for de slag, Jesus gav Djævelen?

Kampen var ikke slut. Djævelen var ikke overvundet. Måske kunne man sige, at tønden ikke var slået i stykker.

Men til sidst skete det. Tønden blev faktisk slået i tusind stykker, så pindene fløj i luften. Jesus tog skylden for alt det onde og døde på korset. Men han blev levende igen. Stenen foran graven væltede. Jesus vandt kampen over døden, Djævelen og det onde.

– BANG!

Spørger du, om han blev katekonger? Nej, han blev noget, der var meget større. Han blev Kongernes Konge og Herrens Herre.

Men verden er fortsat fuld af ondt. Djævelen kæmper desperat, selv om han kender sit nederlag. Vi lever midt i den kamp, og Jesus kalder os til at kæmpe på hans side. Kæmpe for alt godt. Kæmpe imod alt ondt. Kæmpe for livet med Jesus. Først når Jesus kommer igen, bliver det sidste store og endelige opgør med Djævelen taget. Da er det godt at høre Jesus til. ■

Hvordan møder I det onde?

Hvilke kampe kalder Jesus jer til at kæmpe?

NORMISJON OPRETTER NYT NORSK TROSSAMFUND

80 PROCENT AF DELTAGERNE PÅ GENERALFORSAMLINGEN I DEN NORSKE MISSIONSFORENING NORMISJON STEMTE FOR DANNELSEN AF TROSSAMFUNDET.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO INGA LILL NORD NYVOLD

^ Vi ønsker at tage vare på både dem i Normisjon, som ønsker et trossamfund, og dem, som føler stærk tilknytning til både kirken og missionshuset, siger generalsekretær Kjetil Vestel Haga.

Den norske organisation Normisjon besluttede på en generalforsamling i januar at oprette et nationalt trossamfund. Det medfører ikke, at medlemmerne i foreningens menigheder automatisk bliver registreret i det nye trossamfund, men giver mulighed for at de, som ønsker at registrere deres tilhørsforhold, kan gøre det.

Det nye trossamfund er en følge af, at antallet af menigheder er vokset fra to til knap 50, siden Normisjon blev til i 2001. I samme tidsrum er antallet af tilknyttede foreninger skrumpet fra 3.000 til cirka 700. Sammenlagt er mellem 6.000 og 7.000 personer tilknyttet Normisjon.

Selvom det er i en anden skala, minder det i

nogen grad om billedet i Danmark, hvor antallet af frimenigheder er vokset siden slutningen af 1990'erne, mens tilslutningen til de klassiske missionshus-aktiviteter er faldet og i stigende grad bæres af seniorgenerationen.

VIL PLANTE 30 MENIGHEDER

Normisjon ønsker, at deres menigheder skal kunne forvalte sakramenter, og derfor vedtog generalforsamlingen samtidig med oprettelsen af trossamfundet en strategi, hvor det blandt andet fremgår, at man vil plante 30 nye menigheder inden 2030. Det svarer til en øgning på 70 procent.

Selvom oprettelsen af et nyt trossamfund kan ses som et opgør med Den Norske Kirke, er der ikke planer om at nedlægge eksisterende samarbejdsflader.

”Vi har stadig mange i Normisjon, som føler stærk tilknytning til både kirken og missionshuset. Vi ønsker at tage vare på begge grupper. I Normisjon er alle fuldgyldige medlemmer, uanset om de er med i et eventuelt Normisjon-trossamfund eller ej,” siger generalsekretær Kjetil Vestel Haga til den norske avis *Dagen*.

”For de fleste handler det ikke om protest. Udfordringen er, at det er svært at forholde sig til både kirke og missionshus. De nye generationer ønsker at have alt under samme tag.”

Der foreligger ikke nogen specifik plan for, hvordan man vil plante de 30 nye menigheder, men generalsekretæren har tidligere udtalt, at ”mange i vores forsamlinger et blevet tilskuere og forventer, at det hele bliver serveret”, og derfor opmuntrer han til, at man taler om, hvad det betyder at tage ansvar og engagere sig. ■

^ Støtteoptøget mod antisemitiske gik fra synagogen i Krystalgade til Israels Plads og strakte sig langt.

700 gik på gaden for at støtte jøder

JØDISKE OG KRISTNE ORGANISATIONER STOD SAMMEN I KAMPEN MOD JØDEHAD I FÆLLES STØTTEARRANGEMENT.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO LEIF SONNE MORTENSEN

Søndag den 21. januar var synagogen i København fyldt med mennesker, som ønskede at vise sympati for de mange jøder, som efter Hamas-massakren den 7. oktober sidste år bliver chikaneret og føler sig utrygge.

I synagogen talte blandt andet folketingsmedlemmerne Rasmus Stoklund og Inger Støjberg, som understregede at antisemitisme ikke skal tolereres. Også generalsekretær Ole Andersen fra Ordet og Israel talte.

Bagefter gik deltagerne i optog med flag til Israels Plads.

”Det, der gjorde størst indtryk på mig, var de samtaler jeg havde med jøder bagefter. De var meget taknemmelige for, at vi var nogle, som står sammen med dem,” fortæller præst i Københavnerkirken Peter Techow.

Også Leif Sonne Mortensen fra Hillerød havde taget turen til København:

”Da Ole Andersen i sin tale sagde, at vi som kristne elsker jøder, fordi Jesus var jøde, klappede hele synagogen – det var en stærk oplevelse.”

Begge fortæller, at de gik med i optøget, fordi de gerne vil udtrykke deres kærlighed til det jødiske folk.

”Som kristen føler jeg en forpligtelse til at støtte og elske dette Guds folk,” forklarer Leif Sonne Mortensen.

Peter Techow giver udtryk for, at han er blevet rystet over den antisemitisme, som er blevet tydelig – også i Danmark – efter den 7. oktober sidste år:

”Når vi har set folk gå rundt i Københavns gader og råbe på jihad, så er det vigtigt, at vi kommer ud på gaderne og siger tydeligt nej.”

FÆRØSK ABORTLOV UNDER PRES

Da Danmark i 1970 tillod fri abort, stod Færøerne fast på alene at tillade abort i forbindelse med voldtægt eller alvorlige helbredsstru-ler.

Det færøske Lagting har indtil videre undgået at følge i Danmarks spor. Nu er et lovforslag imidlertid sendt i høring med henblik på at gøre ”abortlovgivningen tidssvarende på Færøerne”, som det hedder.

NY SEKRETARIATSLEDER ANSAT I KFS

FOTO: KFS

Den 1. marts starter Frederik Hauge fra Rækker Mølle som ny sekretariatsleder i KFS. Han skal blandt andet have det organisatoriske og økonomiske overblik og være lejrchef på de nationale lejre.

Han kommer fra en stilling som forenings- og netværkskonsulent i Børne- og Ungdomsoase.

DANMISSION FÅR NY GENERALSEKRETÆR

Julie Koch tiltræder 1. marts som ny generalsekretær for Danmission. Hun kommer fra en stilling i Mellemfolkeligt Samvirke, har bred ledelseserfaring og en ph.d.-grad i International Udvikling. Hun afløser Kristian Sloth Petersen, der tiltrådte i 2019.

KFS OPGIVER LTC – VIL FORFØLGE NY STRATEGI

ANSATTE PÅ KFS' LEDERTRÆNINGSCENTER ER OPSAGT OG BYGNINGERNE, DER OGSÅ HUSER KFS'S SEKRETARIAT, FORVENTES AT BLIVE SAT TIL SALG.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO KFS

De senere år har Ledertræningscenteret (LTC) der drives af Kristeligt Forbund for Studerende (KFS) ikke haft tilstrækkeligt elevgrundlag. Derfor har bestyrelsen for KFS besluttet at lukke LTC, som har til huse i Ødsted ved Vejle.

Bestyrelsesformand Per Ladekjær fortæller, at der har været en grundig proces, og at det er med stort vemod, beslutningen er blevet taget. Siden 1990 har cirka 500 unge været på LTC og har under deres ophold været en ekstra ressource ude på de mange studiesteder, hvor KFS enten har lokale grupper, eller har haft mulighed for at holde oplæg, for eksempel i religionstimer.

”Der er meget at være taknemmelig for, når vi ser tilbage på de år, der er gået, siden LTC blev

til virkelighed. Undervejs i processen har vi da også spurgt os selv, om man overhovedet kan have et KFS uden at have LTC,” siger Per Ladekjær og tilføjer:

”Men der var også et KFS før LTC, og det var et godt KFS.”

VIL BRUGE MIDLERNE TIL AT STØTTE OG UDRUSTE KFS PÅ STUDIESTEDERNE

LTC har helt fra begyndelsen været en investering for KFS, forstået på den måde, at det altid har kostet penge at udruste LTC'erne til at påtage sig lederansvar i det kirkelige landskab i Danmark. Udsigten til, at den udgift ville vokse i de kommende år, er en del af baggrunden

<

Når de studerende på det nu nedlagte Ledertræningscenter har haft praktikperioder, har de været en ressource for de lokale KFS-steder.

for beslutningen om at nedlægge LTC og i stedet bruge midlerne til at investere bredere på de lokale KFS-steder.

”På nuværende tidspunkt har vi ikke fastlagt os på en endelig strategi, eller på hvilke ressourcer vi vil udvikle for at kunne støtte og udruste KFS’erne på studiestederne. Men vi har en strategisk retning, der peger mod at være mere til stede for KFS’erne lokalt. Hvis vi fortsat skulle binde økonomiske ressourcer i LTC, ville vi ikke samtidig kunne fastholde eller opjustere på den denne front,” forklarer KFS-formanden.

ANSÆTTER FLERE VOLONTØRER

Dermed overlader KFS den dybdegående undervisning til de øvrige bibelskoler. At nå længere ud i bredden kommer ifølge formanden formodentlig også til at handle om noget digitalt, for som han siger: ”Der har vi ikke været skarpest”. Foreløbig har KFS opslået tre volontørstillinger, hvoraf nogle er en udvidelse af det eksisterende studiestedsarbejde, hvor der allerede er syv ansatte. Formanden anslår, at flere volontører og KFS-konsulenter kan yde en indsats på studiestederne, der svarer til den, LTC’erne ydede i praktikperioderne under opholdet på Ledertræningscenteret.

”Vi ønsker at opjustere, hvis og når vi kan,” siger Per Ladekjær.

For et par år siden besluttede KFS at flytte deres sekretariat til Aarhus. Håbet er, at det kan ske til sommeren 2025, og at LTC til den tid er solgt. Det ville i så fald give et økonomisk rygstød til de forventede øgede kontor-omkostninger, der er ved at have til huse i Aarhus. ■

FORKYNDELSE ER MERE END PRÆDIKEN

SØREN SKOVGAARD SØRENSEN, GENERALSEKRETÆR

Kære Peter Olofson

Tak for dit debatindlæg i sidste nummer af *Tro & Mission*. Det er sundt at få talt åbent om tingene. Jeg er imidlertid ked af, at de omtaler, der har været i *Tro & Mission* om forkyndelsen på landsmødet har skabt forvirring.

Derfor vil jeg gerne præcisere, at programmet for de to aftenmøder er, at Andreas Ipsen holder en prædiken, hvorefter Louise Høgild har en refleksion på baggrund af prædikenen. Det fremgår også af selve landsmødeprogrammet.

Jeg vil gerne slå fast, at vi i LM’s ledelse ikke har ændret holdning, når det gælder LM’s tjenstedeling. Jeg er tryk ved vejledningerne om emnet, som ligger på LM’s hjemmeside. Der er grundlæggende teologi i disse vejledninger, som skal underbygge hinanden. *Guds ord til hjertet* er et forsøg på at udmønte principperne i vejledningerne og ikke en korrektion.

Jeg tror, at vi er enige i princippet om tjenstedeling, men vi tænker ikke alle ens om, hvordan vi i praksis udmønter vores holdning. Sidste år opfordrede Landsstyrelsen til, at der lokalt arbejdes videre med, hvordan man praktiserer tjenstedeling, og til at bruge *Guds ord til hjertet* som idekatalog. Det er så det, vi også gør på landsmødet, og vi vil derefter evaluere det.

Jeg ønsker ikke at indsnævre prædikantens rolle, som er *meget mere* end blot undervisende, men jeg anser også forkyndelsesbegrebet for bredere end blot prædikantens rolle. Det møder vi i det almindelige præstedømme og i 1 Pet 2,9, hvor også andre end prædikanterne opfordres til at ”forkynde hans guddomsmagt”. Og det skal vi gøre med frimodighed.

Hermed vil jeg også gerne udfordre mig selv og alle andre LM’ere til den gode samtale, hvor vi lytter til hinanden med tillid og respekt. Min erfaring er, at det kan lære mig nye dybder af Kristi kirke – også selvom vi ikke bliver enige.

Jeg skal også i dag lytte til jer, som tænker anderledes. Ikke kun fordi jeg kan blive klogere, men også fordi det kan give et bedre resultat. Vi må til stadighed øve os i at håndtere vores uenighed, samtidig med at vi ikke er bange for at lade Guds ord have forkørselsret.

LISE BERGGREN SMIDT
FAMILIEKONSULENT
LBS@DLM.DK

KRISTIAN ANDERSEN
FAMILIEKONSULENT
KA@DLM.DK

DET GODE SINGLELIV

I vores arbejde bemærker vi, at singler er lige så forskellige som alle andre mennesker.

Nogle er sociale, udadvendte og har brug for fællesskaber og værdsættelse fra andre, mens andre trives bedre alene, uden for mange aftaler og sociale aktiviteter og med den ro, det giver.

Vi har været nysgerrige efter at finde ud af, hvordan singleliv leves bedst, og har hørt forskellige singlers bud på et godt singleliv.

HJEM OG FAMILIE

En kvinde i 40'erne nævner, at som single er man også en familie, som har et hjem. Derfor er det vigtigt at indrette sig, så man selv er glad for at bo, hvor man bor. Det kan ikke nytte noget, at man sidder og venter på, at der skal komme en anden og fylde en tom plads ud. Nogle vælger med glæde bofællesskab, mens andre helst vil bo alene.

For en anden handler det gode singleliv om gode relationer og en hverdag med dans, gymnastik, kor, bibelkreds, bedegruppe, gudstjenester, koncerter med mere.

En tredje fortæller, at hun holder af at glide ud på vandet i sin kajak sammen med andre, i en afstand, hvor de ikke snakker sammen, men blot er optaget af havet og

roningen.

For de singler, vi har talt med, er noget af det bedste ved singlelivet, at man kan vælge, hvor man vil rejse hen, hvor man vil bo, og hvordan man vil tilrettelægge sin hverdag.

Udfordringen kan være, at man selv skal tage initiativ til mange aftaler, og man har ikke en lige ved hånden at dele liv og tanker med i hverdagen, eller som kan hjælpe med det praktiske, man ikke er så god til selv. Det kræver mere planlægning at lave aftaler med andre.

VÆR TYDELIG OM BEHOV

Som single kan det være vigtigt at turde tage initiativ og række ud, hvis man længes efter relationer eller har brug for hjælp. Det er ikke en selvfølge, at andre ser ens behov, hvis man ikke får givet udtryk for dem.

Også i kommunikationen med ens familie kan det være godt, at man som single er tydelig om, hvad ens behov for social aktivitet er, og lave aftaler om, at det ikke altid er en selv, der skal komme hen til familien, men at de også kommer på besøg hos en.

Vi er alle brud for den store brudgom, Jesus. På den måde er ingen af os alene, selvom vi lever alene.

CARSTEN HJORTH PEDERSEN:
EN ALMINDELIG SKOLE
- BARE HELT ANDERLEDES
LOGOSMEDIA 2024
560 SIDER – 649,95 KRONER

Tidligere leder af KPI Carsten Hjorth Pedersen (CHP) er aktuel med bogen *En almindelig skole – bare helt anderledes*. Bogen udkommer i anledning af, at de første kristne friskoler i disse år holder 50-års jubilæum. Desuden er historien om de i alt 48 kristne skoler og 2 gymnasier ikke tidligere nedskrevet, hvorfor bogen udfylder et lille – men ikke ubetydeligt hul – i dansk skolehistorie. Bogens mange velkrevne sider er prydet med billeder fra arkiverne, hvilket er med til at give den et mere folkeligt præg.

I bogen tydeliggøres de kristne friskolers særlige berettigelse dengang og i dag.

På baggrund af blandt andet bestyrelsesreferater, udklip fra blade og tidsskrifter samt samtaler med skoleledere og lærere udfolder forfatteren de forhold, der førte til oprettelsen af skolerne, samt den udvikling, skolerne har gennemgået.

Velskrevet skolehistorie viser de kristne friskolers berettigelse

DENNE BOG BØR FINDES PÅ ALLE KRISTNE SKOLERS LÆRERVÆRELSE OG PÅ PENSUMLISTEN FOR KRISTNE LÆRERSTUDERENDE, MENER ANMELDER.

ANMELDELSE ENOK BREUM MOGENSEN

Særligt vil jeg fremhæve skildringen af pionerfasen i 60'erne og 70'erne, hvor der på kun ti år blev oprettet 27 skoler. I disse år tog sekulariseringen af samfundet fart, hvilket helt naturligt gav sig udslag i folkeskolens kristendomsundervisning. Dette, samt indførelsen af den integrerede seksualundervisning, medførte, at forældre særligt med LM og frikirkebaggrund samlede rundt i landet for at udnytte deres grundlovssikrede forældreret til at skabe en "helt anderledes skole". En skole med et tydeligt kristent ståsted, hvor forkyndelse af Guds ord i andagter, sang og samtale med kristne lærere skulle fylde dagligdagen. Det gør meget stort indtryk at læse om, hvor mange penge, arbejdstimer og ikke mindst bønner, der blev lagt i projektet.

IKKE ET FEJLFRIIT SKOLEKONCEPT

Fra skolernes nyere historie fremhæver CHP blandt andet en række mediestorme, hvor igennem skolerne har skullet forsvare deres kristne ståsted, samt den forøgede politiske opmærksomhed på området. Skolerne har i dag også en væsentlig anden forældre- og elevsammensætning end i de første år, hvorfor skolernes kristne profil ifølge CHP har ændret sig.

Den sidste del af bogen behandler de foreninger, som har støttet oprettelsen af skolerne. Her bliver det særligt tydeligt, hvor vigtig den fælles organisering og de mange stævner har været for bevægelsen, men også at der blandt initiativtagerne opstod uenigheder og konflikter undervejs. CHP belyser løbende igennem bogen, at de kristne skoler ikke har været et fejlfrit skolekoncept, og at der blev truffet beslutninger, som i dag synes uhensigtsmæssige.

TAKNEMMELIGHED OVER FRIHED TIL AT DRIVE KRISTEN SKOLE

Bogen får mine varmeste anbefalinger og burde i mine øjne inden længe være at finde på de kristne skolers lærerværelser, på pensumlisten for de kristne lærerstuderende og rundt i stuerne blandt de mange af os fra skolernes bagland, som er optaget af at drive skole på kristen grund i samspil og modspil med den tid og det samfund, vi lever i.

Der skal også lyde en varm tak til CHP for mange timers arbejde. Må det give anledning til fornyet taknemmelighed over, at vi endnu har frihed til at drive skole på kristen grund til Guds ære og til glæde for de 7.483 elever, der i dag fylder vores skoler! ■

ENOK BREUM MOGENSEN

LÆRER PÅ LME OG STUDERENDE PÅ

KPI-AKADEMI 22-23

ENOK.MOG95@GMAIL.COM

I bogen tydeliggøres de kristne friskolers særlige berettigelse dengang og i dag.

<

40-årige Mathias Secher Rom har skrevet sig ud af den eksistentielle krise, han oplevede efter at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

DET ER GUD OG IKKE MIT ARBEJDE, DER DEFINERER MIG

40-ÅRIGE MATHIAS SECHER ROM ER FØRTIDSPENSIONIST. AT MISTE EVNEN TIL AT ARBEJDE UDLØSTE EN EKSISTENTIEL KRISE, SOM HAN NU HAR SKREVET BOGEN *TILBAGETRÆK* OM.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO ARKIV

Frimenighedspræsten i Bramming har skrevet bogen *Tilbageatræk*. Eller rettere: førtidspensionit Mathias Secher Rom, som sidste sommer blev tvunget til at forlade arbejdsmarkedet i en alder af 39 på grund af en sjælden sygdom, der medfører mange smerter og stort behov for hvile.

Undertitlen er den umiddelbart kryptiske formulering: *Essay om blafrende mening*.

Titlernes samlede mening er dog god nok, for Mathias Secher Rom har en oplevelse af, at der er gået hul i verden ved siden af ham, og gennem hullet kommer en ubehagelig træk, som får ham til at føle sig som et stearinlys der blafrer i vinden.

”Det rammer noget eksistentielt hos mig at foretage denne tilbageatrækning fra arbejdslivet. Det er en del af den krise, jeg oplever i den forbindelse. Det er ikke en identitetskrise, men mere fordi jeg har svært ved at finde ud af, hvad jeg skal stille op med mig selv,” forklarer Mathias Secher Rom.

”Der er en sammenhæng mellem dagligdagens gøremål og mening, som

befrugter hinanden, men nu er noget blevet brudt og trænger til en genetablering. Jeg blafrer, men er ikke slukket. Alt er ikke meningsløst sort, men skrøbeligt.”

ERKENDELSEN

Essayet kom ud af frimenighedspræstens erkendelse af behovet for et endegyldigt farvel til arbejdsmarkedet, som han i de senere år har været på fire timer om ugen.

”Den erkendelse var en krise for mig, og jeg havde brug for hjælp til at arbejde med det, så jeg spurgte gode mennesker og fik meget godt ud af det – blandt andet gode råd, kunst og litteratur. Men hjælpen hørte op, når det kom til erfaring med, hvad man skal stille op med sig selv, efter at man har trukket sig. Ingen bøger hjælp, og mennesker i lignende situationer havde heller ingen svar,” uddyber Mathias.

Det var en bunden opgave for ham at komme overens med sin situation, og derfor gik han i gang med at skrive.

”Det er noget, jeg kan. Det var en måde at arbejde med problemstillingen, som i

MATHIAS SECHER ROM:
TILBAGETRÆK
LOGOSMEDIA 2024
80 SIDER – 79,95 KRONER

Jeg har ikke skrevet bogen for at udbasunere en klage, men ville gerne dele med andre, hvis der viste sig at være noget godt at dele.

Ud over flere små bøger har Mathias Secher Rom skrevet en række sange og salmer. Tekst og noter kan findes på mathiasrom.dk.

sig selv fremstod kæmpestor og grå: Hvad består krisen af? Hvilke spørgsmål er det, den rejser?"

"Det gav mig en arbejdssituation, hvor jeg kunne gå ind i et rum og finde ud af, hvad problemet er, og hvordan det kan belyses med forskellige vinkler og værktøjer, så jeg kunne finde frem til, hvad der var relevant for at forstå det. Det var vildt godt – ikke fordi jeg har brug for at dvæle i min egen armod, men simpelthen fordi jeg havde brug for at arbejde med det," siger Mathias.

ESSAYET

Han valgte essay-formen, fordi det er en god måde at arbejde med noget svært. Essayet forholder sig åbent, nysgerrigt og undersøgende for at finde frem til problemet – og så behøver det ingen konklusion.

"Jeg skrev fra begyndelsen på en måde, så det eventuelt kunne bruges til udgivelse, men ventede med at kontakte forlaget, for jeg var usikker på, om det var relevant også for læsere, der ikke lige er i min konkrete situation, men som kender de eksistentielle spørgsmål. Jeg var ikke ude på at udbasunere en klage, men ville gerne dele med andre, hvis der viste sig noget at være godt at dele. I sidste ende var det forlaget, som vurderede, at det kunne være relevant for andre end mig," husker forfatteren.

EKSISTENSEN

Mathias Secher Rom er forankret i sin identitet som borger i Guds rige. Det beskriver han i bogen. Og så er der spørgsmålet om hans plads i livet ...

"Jeg svarer delvist på, at jeg har en plads i livet. Ikke at jeg forsøger at sætte ord på et livsprojekt, men jeg tror, vi er meget tilbøjelige til at tænke i handlinger og projekter i stedet for at tænke, som jeg tror, Gud tænker: i relationer," siger han.

"Min plads er at være Guds barn, søn, ægtefælle, far, bror og ven. Det er det, Gud lægger hen til mig. Der er noget ved det, som rammer dybt inde ... måske skal der ikke blive noget af mig. Måske skal jeg bare sætte fødderne foran hinanden og vandre med mine relationer, mens jeg kigger efter Gud? Det er ikke en konklusion, jeg falder til ro ved i den forstand, at så er problemet løst. Men det er en vigtig sandhed, som måske kan være et fundament, hvor mening kan lægge sig ovenpå."

Det var blandt andet den slags erkendelser, der gjorde, at han som nu 40-årig førtidspensionist gerne ville udgive bogen. Måske kan det sammenfattes med en sætning fra bogen: "Jeg er jo allerede defineret af Gud." ■

Er du ELN's nye landsleder?

Evangelisk Luthersk Netværk, ELN, søger en visionær landsleder, som kan lede et vidtforgrenet arbejde til glæde for enkeltpersoner og menigheder i Danmark.

Vi forventer, at du har god teologisk og kirkelig indsigt og vil arbejde helhjertet med på ELN's vision om en "Frimodig kirke - sammen for sandhed og kærlighed".

Du vil få et meningsfuldt, udfordrende og selvstændigt job med stor kontakt til mange forskellige mennesker i Kirkedanmark.

Læs mere på luthersk-netvaerk.dk

Aulum Kristne Friskole
en god ballast for livet
søger lærer

EN GOD FAGLIG
BALLAST FOR LIVET

EN GOD TRYK
BALLAST FOR LIVET

EN GOD VÆRDIFULD
BALLAST FOR LIVET

Se mere på akf.dk

»Bogen rummer eksempler på konflikter, du vil kunne genkende fra dit eget eller andres liv, og bogen bliver på den måde meget anvendelig ind i dit kristenliv.«

TRO & MISSION

Forlagsgruppen Lohse
7593 4455 | lohse.dk

**BLIV VOLONTØR
START
AUGUST**

Har du hjerte for elever med særlige behov?

Har du lyst til at dele dit liv og din tro?

Har du lyst til at præge unge mennesker?

Vi er en kristen specialefterskole, der arbejder med elever med særlige behov. Du får muligheden for at indgå i undervisning, vagter, valgfag og meget andet! Se mere om skolen på: sdrborkefterskole.dk
Ansættelse efter gældende overenskomst mellem Finansministeriet og LC
Ansøg på: info@sdrborkefterskole.dk

Sdr. Bork
Efterskole
"SKOLEN FOR HELE MENNESKET"

Lohse og LogosMedia | 248 sider | 199,95 kr.

»Jeg vil anbefale bogen både til forældre til helt små børn og til forældre til teenagere. – Bogen giver inspiration og sænkede skuldre. Der er meget godt at hente, uanset hvilken alder børnene har, og der gives et nådigt blik på sig selv som forælder.«

IMPULS

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

Pædagog søges til børnehave i Skjern

Fast pædagog søges pr. 1. april 2024 til kristen børnehave i Skjern, 30 timer ugentlig.
Se mere på hjemmesiden www.solsikken.name

NU er det tid for ønsker om møderækker, lejre og bibelweekender i foråret 2025 ved landsforkyndere

Deadline 1. marts 2024
Kontakt Axel Rye Clausen
arc@dml.dk
tlf: 30 22 48 23

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening.
Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere på vores hjemmeside: mwcompounders.dk

Kontaktpersoner:

Johannes Møller: 61 31 64 85 Dan Wejse: 26 83 37 44

Heragården er et botilbud for dig med autisme, der ønsker et meningsfuldt liv
Vi arbejder ud fra det kristne livs- og menneskesyn

Heragården | Koustrup Alle 15B | Lind | 7400 Herning | +45 96 27 31 00 | post@heragaarden.dk | Heragaarden.dk

LivogJob er for unge med særlige behov, hvor vi har:

- STU uddannelse
- Beskyttet beskæftigelse
- Botilbud med 16 pladser for 17-30-årige
- Tilgængelighed for alle
- Et kristent værdigrundlag og en kristen etik
- Fokus på at bidrage til lokalområdet

Se mere på livogjob.dk eller ring 54441705

LUTHERSK FORDYBELSES DAG
2. MARTS 2024 KL. 9.15 - 17.00

Retfærdiggjort af tro

Herning Kirkes Kirkehus, Østre Kirkevej 1B, 7400 Herning

Hovedunderviser:
Bryan Wolfmueller, Austin, USA
(tolkes til dansk),

Information, tilmelding (for 28/2) på
lutherskfordybelse.dk

penta byg a/s

pentabyg.dk

Lejligheder i Aarhus

 Solrig altan og lynhurtigt fibernet

 Gratis parkering og delebil

 Gratis nyttehaver og plads til husdyr

 Hejredalsparken.dk
Vi har boligerne – Kom med din hverdag

 Priser fra 6.480 kr.

TRO & MISSION

Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dml@dml.dk / 48 20 76 60
www.dml.dk

TRYK

Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.700
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR

Birger Reuss Schmidt
brs@dml.dk / 22 47 40 27

REDAKTION

Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Rolf W. Jørgensen, journalist
Amalie Puggaard Poulsen, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på
tm@dml.dk / 48 20 76 80.

Magasinets indhold er ikke nødvendigvis
udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibelicitater er fra den autoriserede oversæt-
telse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

ABONNEMENT

Danmark: 450 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 225 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grøn-
land): 550 kr. pr. år.
Netabonnement: 225 kr. pr. år (unge under
30 år: 125 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er
tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både
gammel og ny adresse.

ANNONCER

Annoncer til næste nummer skal være re-
daktionen i hænde senest tirsdag den 20.
februar 2024.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER

Tro & Mission nr. 3/2024 udkommer 27.
februar.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE

1. kvartal 2024: Tro&M2024-1
4. kvartal 2023: T&M-4kvt2023

STØT LM

Gaver til missionsarbejdet sendes til konto
2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dml.dk/stoet.

KATRINE HOULER

BETWEEN-KONSULENT
KATRINE@LMBU.DK

TROFASTE KLUBLEDERE GØR MIG GLAD OG YDMYG

Hvad laver du lige for tiden?

Jeg forbereder besøg i junior-/teen-klubber, skriver og redigerer trosop-
læringsmateriale til VEJEN og er i gang med at lave en kalender med bi-
belvers, som LMBU vil udgive her i foråret.

Hvad er dine planer for den kommende tid?

Jeg ser frem til LMBU's Lederkursus 9. marts. Det er dejligt at mødes med
frivillige ledere fra hele landet og opleve, at vi er fælles om opgaven med
at række Jesus videre til næste generation.

Er der noget, der har glædet dig særligt på det seneste?

Det gør mig både glad og ydmyg at møde mennesker, som trofast uge ef-
ter uge holder junior-/teen-klub, uanset om der kommer mange eller få
børn.

Og i rigtig mange klubber og på lejre kommer der børn, som ikke hører
om Jesus derhjemme.

Jeg tror, arbejdet blandt børn er noget af det mest evangeliserende, der
foregår i LM – det er meget opmuntrende!

Er der et forbøns- eller takkeemne, du gerne vil dele?

Tak for de trofaste ledere i børnearbejdet!

Og bed for LM's klub- og lejrarbejde! Der er masser af børn, der vil på
lejr, men mange steder mangler der ledere. Også flere klubber har akut
brug for ledere.

Bed om, at Gud vil kalde nye ledere – og at nogen vil sige ja til Guds kald.

Hvad laver du i fritiden?

Jeg er glad for at gå ture i Frederiksborg Slotshave, som næsten er min
baghave.

Er der et bibelvers, du er særligt glad for?

Ordene fra beretningen om den fortabte søn: "Faderen svarede: Mit barn,
du er altid hos mig, og alt mit er dit" (Luk 15,31).

»
**For mig er den ugentlige
fastedag ikke en sur pligt.
Jeg tænker ikke på den
som et afsavn, men mere
som noget, jeg vinder på.**

MORTEN FRIIS, SIDE 25

TEMA: FASTE

Morten faster fra mad en dag om ugen for bedre at kunne hvile i evangeliet og afhængigheden af Gud.

Rikke aftaler ind imellem med sin mand, at de for en tid skal afholde sig fra noget for at kunne koncentrere sig om at bede.

Flemming går til gudstjeneste askeonsdag for at blive mindet om, at han er dødelig.

Bent oplevede, at Gud fyldte ham med en dyb trøst og fred under en retræte, hvor han ikke havde adgang til hverken internet, telefon eller radio og tv.

Læs temaet om faste side 24-28.